



Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.





Stockholm, Germande Boktr.-Årtid.

N:r 26 (184)

Fredagen den 26 juni 1891.

4:de årg.

Prenumerationspris pr år:
 Idun med Modetidning och kol-
 lorerade planscher kr. 8:—
 Idun m. Modet. utan kol. pl. 6: 50
 Idun ensam 4:—

Byrå:
 Hamngatan 16, 2½ tr.
 (midt för Kungsträdgården.)
 Prenumer. sker i landsorten å post-
 anstalt, i Stockholm hos redaktion.

Redaktör och utgifvare:
 FRITHIOF HELLBERG.
 Träffas å byrån kl. 10—11.
 Allm. Telef. 6147.

Utgifningstid:
 hvarje helgfri fredag.
Lösnummerpris: 15 öre.
 (vid kompletteringar).

Annonspris:
 35 öre pr nonpareillerad.
 För »Platssökande» och »Lediga platser»
 25 öre för hvarje påbörjad total stav.
 Utländska annonser 70 öre pr nonp.-rad.

Från utställningarna i Göteborg.

I. Svensk konstslöjdställning.

För enhver af oss stockholmare är den vackra affärsinstitution, som bär namnet *Svensk konstslöjdställning* välbekant — kanske snarare dock under benämningen Selma Giöbels utställning efter namnet på den intelligent och energiska kvinna, som gifvit upphof och framfart åt densamma, och under hvilkens ledning den än i denna dag står. Ja, äfven för alla dem af våra vänner i landsorten, som någon gång besöka hufvudstaden, liksom för de skaror af långväga gäster, som den årligen ökade turistströmmen drifver hit upp, torde den intressanta expositionen af svensk konstslöjd vara ett angenämt minne, från de stunder de helt visst beundrande fängslats framför de stora spegelfönstren i Palmeska husets hörn, inom hvilka i rik vexling breda sig skatterna af den mångsidiga och smakrena slöjd, som det senaste årtiondet sett väckas och vinna utbredning inom svenska hem.

I den serie af utställningar, som under denna sommar i sammanhang med den stora industri-



Selma Giöbel.

utställningen bjudes i rikets andra stad, Göteborg, intager den i dagarna öppnade, af sällskapet »Gnistan» å Slöjdskolans lokal anordnade konstslöjdställningen en framskjuten och bemärkt plats, detta synnerligast genom de vackra inlägg i densamma, som gjorts från tvänne af de förnämsta representanterna för vår lifaktiga moderna slöjd: sällskapet »Handarbetets vänner» och Selma Giöbels Svensk konstslöjdställning.

Då vi från ort och ställe velat bjuda våra läsarinor några skildringar från *kvinnornas deltagande* i sommarens Göteborgsutställningar, göra vi i dag början med Svensk konstslöjdställning och låta bilden af den dugande anordnarinnan samt några korta notiser om hennes verksamhet i allmänhet beledsaga.

I den väldiga salen två trappor upp i slöjdskolans hus har åt *Selma Giöbel* plats blifvit anvisad till höger om den stora ingångsdörren, där hon samlat de representativa slöjdstycken till en charmant rumsinteriör.

Vid anordnandet af densamma har fröken Giöbel

Lycklig den, som vid sin bortgång har på sin väg lemnat ett spår, som ingenting kan utplåna.

A. CHANET.

bistått af sin konstskickliga kompanjon, fröken *Hübner*, åt hvilken — liksom till föreståndarinnan för den textila afdelningen å fröken *Giöbels* atelier här i Stockholm, fröken *Maria Adelborg* — den förstnämnda rikligen och erkänsamt delar med af förtjänsten vid sin framgång.

Besökaren stannar närmast slagen af det helas angenäma, artistiska och glada totalverkan. De stilfulla föremålens arrangement, den lediga grupperingen af möblerna, de rika stoffernas friska, lysande färger, allt förenar sig att göra ett intryck, som märkligt nog, trots mångfalden af olika artiklar, icke för med sig någon som helst bismak från uppradande till exposition, utan tvärtom den angenäma känslan af lugn och avvägd harmoni.

När betraktaren från det första intryckets bredd hunnit samla sig till ett mera detaljeradt iakttagande, hålla vi före, att de flesta, om icke alla, främst skola fästa sig vid den lilla utsökt stilfulla möbel i tyrolergotik, som till venster fyller förgrunden och utan gensägelse kan betecknas som en af utställningens perlor. Möbelen utgöres endast af tre olika pjäser, en soffa, ett bord och en stol, men den konstnärliga omsorg och arbete, som kräfts vid dessas utförande, kunna på intet vis anses högt betalade med det skenbart rätt höga pris af 1000 kr., som de betingat.

Mönstret till möbelen äfvensom till de glödritningar, som pryda densamma, äro komponerade af fröken *Selma Giöbel*. Träverket har nämligen fått behålla sin naturliga färg och på det ymnigaste sirats med glödteckningar. Dessa ha utförts af fröken *Harry von Düben*, hvilken af sakkunnige erkännes som den afgjordt skickligaste utöfvarinna af den vackra konsten vid Tekniska skolan i Stockholm. Soffans och stolens sits och rygg äro insatta med gotiska gobelinsväfnader i klara och harmonierande färger, till hvilka motivet hemtats från en gammal väfnad i Historiska museet i Lund.

Det finnes en klick »färgblaserade», om vi så få kalla dem, som ogillande rida upp mot denna smak för intensiva och ljusstarka färger, som likt en ledande princip gör sig gällande genom de textila alstren från fröken *Giöbels* atelier. Men vi kunna för vår del ej annat än dela hennes uppfattning härutinnan, att man väl må måla litet starkt i en väfnad sådan som exempelvis gobelinen, som är afsedd att trotsa och verkligen trotsar sekel, genom hvilka dock alltid den ursprungliga skärpan mattas.

Till höger möta vi en möbel af en allvarsam och något tyngre karaktär, som gynsamt kontrasterar emot den ofvan beskrifna lätta och sirliga tyrolermöbeln. Stolarne äro hållna i 1600-talets stil, så kallade *Lecköstolar*, kopierade efter gamla mönster i de rika de la Gardieska samlingarne å *Leckö slott*. En högryggad och högkarmad länstol är försedd med insättningar af gyllenläder, en högeligen briljant reproduktion efter gammalt gyllenläder å *Stockholms slott*, utförd af den inom denna bransch framstående fru *Anna Wall*, som åtgyllenläderstillverkningen egnat grundliga studier, bland annat hos den bekante *Hulbe* i Hamburg.

En liten stol af egendomlig, men mycket god verkan är efter italiensk modell utförd i

renässans och klädd med effektfullt applikationsbroderi i rött och grönt. Det säregna med detta broderi äro de kanter af fint läder, som konturera applikationsmönstret, en nyöfvad stil, som här äfven finnes tillämpad på en romansk kudde å annan plats inom utställningen, och som är af förmånlig effekt. Dessa broderier äro utförda å textilafdelningen på fröken *Giöbels* atelier, och äro mönstren komponerade af fröken *Adelborg*, liksom till de allra flesta textilföremålen å denna utställning.

En vacker kista i renässans; en stilfull dubbelhylla i ek, prydd med glödritningar af fröken von *Düben*, bland annat inskriptionen: »Bäst eget bo, om än litet; enhvar är herre hemma»; flere lampetter och kronor i drifven metall från *P. A. Karlstein* i Norrköping och *Otto Meijer* i Stockholm bidraga hvart i sin mån att utfylla interiören.

På den nyssnämnda dubbelhyllan tronar en väldig bjärtröd »kåsa» och ådrager sig allmän uppmärksamhet. Särskildt tilltalas utlänningarne mycket af denna egendomliga form för 1600-talets svenska dryckeskärl och äro flitiga afnämare. Den nu utställda är en ej förut utförd kopia efter *Claes Christerson Horns* kåsa å Nationalmuseum.

Flere vackra afdelningsskärmar förtjäna beundras. Ur en präktig, med utsökt finess och skarpa snidad valnötsram i isländsk allmogestil, snarlik vår egen s. k. allmogesnidning med strängt geometriska mönster, möter oss så en skärm i skinbroderi, där det rödbruna skinnet — också efter isländska förebilder — i smidiga slingor applicerats å mossgrön klädesbotten med kontursöm af äkta guldtråd. För våra läsarinners konstförfarna fantasi bör den charmanta effekten ligga i full dag. Fröken *Anna Lundqvist* utställer en skärm af högt värde, som allmänt förvärfvar sig äfven de kinkigaste fackmäns, eller rättare »fackdamers», oförtäckta beundran. I ett gobelinen illusoriskt efterbildande broderi med silke och guld af underbar finhet har konstnärinnan framställt det svenska riksvapnet mot en till tonen lyckligt avvägd bottenfärg. Det hela verkar med en fulländad målnings precision och säftiga kolorit.

Af kuddar och dynor finnes rikligt urval, dessa »våra moderna komfortvåningsars små bekvämlighetsklippor» — ja, uttrycket är verkligen citat; litet tungt på tungan föreföll det oss dock betecknande nog, där det fälldes af en entusiast i vår närhet. Främst i samlingen ställa vi en så kallad kronkudde i rik schattersöm på hvit botten, hållen i allmogestil. Verkligen i ordets fulla bemärkelse en kronkudde — oafsedt nu mönstret som fyra gånger i sig upptar den kännetecknande kronan. Ty just detta mönster har i så hög grad slagit an, att efterfrågan är högeligen stor. Konungen frapperades först af detsamma på en af *Stockholmsutställningarna* och gjorde en beställning; drottningen och kronprinsessan kommo snart efter. För närvarande äro fyra personer jämt sysselsatta å fröken *Giöbels* atelier endast med förfärdigandet af denna kudde.

En kudde efter spanskt mönster, råsilkbroderi på grön sammetsbotten, gör en mycket gedigen verkan. En aflång braskudde i allmogestil med flere andra komplettera värdigt den verkligen stil-läckra samlingen.

Efter väggarne falla i plastiska veck väggkläden och portierer i vxlande stilar. Tvänne portierer i orientalisk stil fångsla i synnerhet ögat; den ena af dem är utförd efter ett kopiskt mönster af en originell skönhet. Mot den rödbruna botten aftecknar sig en rik och bred bärd, fäststygnapplikation i ljusgul ton. Det är något i stil med den bourska liljan, som ledande går igenom mönstret. Arbetet blefve ett smycke för den rikaste salong.

En enklare, men därför på sitt vis ej mindre verkningsfull portiere har väfts i dukagång å *Tullgarns väfskola*. Denna skola är upprättad på initiativ och står under beskydd af kronprinsessan *Victoria*, å hvilken uppdrag fröken *Giöbel* rådgifvande biträdt vid valet af färger och mönster för de olika väfnaderna. Det vackra företaget, som bär ett glädjande vittne om den unga furstinnans intresse för svensk hemslojd, har rönt liflig anslutning bland kvinnorna i orten och är på god väg att af bygden kring den sörmländska furstegården skapa ett verkligt konstslöjddistrikt.

Af mattväfnader utställes minst; den vackra flossan, som breder sig under den eleganta rumsinteriören, spelar dock sin icke obetydliga roll i den i sanning konstnärliga verkan af det hela.

Ty det kan ej nekas, eller rättare — det må med glädje erkännas, att *Selma Giöbels* Göteborgsutställning ej allenast innebär en triumf för den nitiska ifrarinna, utan en sådan för hela vår unga svenska textilindustri. Från denna senaste synpunkt ligger den också helt visst henne själf närmast om hjärtat, anspråklös som hon är och alltid redo att själf träda i skuggan till godo för sin sak.

* * *

Selma Giöbel växte upp i ett synnerligen välburget landligt hem i en naturskön trakt vid *Vetterns norra strand*, ett hem, där konst och literatur skattades högt samt stor gästfrihet och det gladaste umgängeslif alltid rådde.

Vid några och tjuu år — efter faderns död på 1870-talet — bröt fröken *Giöbel* familjekretsen och flyttade till Stockholm för att där söka konstnärlig utbildning. Vid dåvarande slöjdskolan kom hon under den skicklige läraren och träsnidaren *Nerpins* ledning, hvilken just vid denna tid upptagit de så kallade nordiska motiven. Detta ledde henne att sedermera arbeta i denna stilart, och några år senare upptog hon, efter motiv från *Nordiska museet*, den svenska allmogestilen. Men alla för träskulpturen lämpliga stilar hafva af henne användts för de otaliga mönster, som hennes produktiva konstnärssande framalstrat.

Snart samlade hon kring sig en skara lärjungar, som under hennes fint konstnärliga ledning utbildade sig endera till särskilda idkare af hennes konstart eller utgingo som lärarinnor såväl i Sverige som i utlandet, där numera det svenska träsnideriet är väl känt och värderadt.

I slutet på 1870-talet grundlade *Selma Giöbel* Svensk konstslöjdtställning. Det nu så välkända och rikhaltiga magasinet vid *Kungsträdgården* fick då sin enkla början — liksom några år tidigare *Handarbetets vänner* — i det lilla rummet innanför *Cohns* växelkontor, *Drottning-*

gatan 36. Till en början utställdes där, jämte träskulpturen, blott ett mindre antal broderier och väfnader, inlemnade till försäljning, men snart nog var en utvidgning nödvändig, och den nuvarande vackra lokalen antogs, hvarjämte fröken Giöbel, som vi redan ofvan nämnt, fann insiktsrika och värdefulla medhjälparrinnor i fröknarna Hübner och Maria Adelborg, den förra som föreståndarinna för den ekonomiska sidan och den senare för broderiateliern vid Gamla Norrebro.

I Svensk konstslöjdställning finner man numera mångfaldiga grenar af svensk konst och konstindustri representerade: målningar, träskulptur, drifna messingsarbeten, järnsmede, stålarbeten, broderier, väfnader, nationella smycken, folkdräkter m. m., och med glädje ser fosterlandsvännen, hvad som på dessa många områden åstadkommits genom en rikt begåfvad kvinnas initiativ.

Genom flere studieresor i Italien, England, Frankrike och Tyskland har fröken Giöbel vidare utbildat sina rika anlag till den höga konstnärliga ståndpunkt hon nu intar, och säkert har en lifsgärning som Selma Giöbels ej blott sin stora betydelse i den nydanelse och pånyttfödelse den gifvit flere grenar af konstindustri. Sveriges kvinnor stå till henne i stor tacksamhetsskuld för de många nya fält, som härigenom öppnats till nyttig och inbringande sysselsättning.



Hågkomst.

*Jag minnes ifrån vår barndom,
hur arla en junidag
till svala och tysta skogen
vi vandrade, du och jag.*

*Af friskaste lingonriset
du skulle binda en krans,
och grannt vi letade efter
det allra bästa, som fanns.*

*När så vi samlat tillhoppa
ett doftande, ljusgrönt fång
af smidiga, fina tågor,
kom bindandet snart i gång.*

*Hvartill du flätade kransen,
för längese'n jag glömt,
men har en leende hågkomst
från soliga stunden gömt.*

*Sig hände, att när du bundit
en slinga, böjlig och vek,
du lindade den helt smakfullt.
kring hufvudet som på lek.*

*Åt barnsligt tjusande fågring,
som präglade dina drag,
förlånade blyga kransen
ett sällsamt och friskt behag.*

*Och ofta jag längtar skåda
den fagra synen på nytt,
fast lingonriset jag önskar
till dunkla myrten förbytt.*

E. N. Söderberg.



Landvinning.

Annu ett verksamhetsfält har i dessa dagar vunnits för den bildade kvinnan i vårt land. Kongl. M:t har nämligen den 12 dennes medgifvit, att *äfvén kvinna får antagas till apotekselev samt efter fullgjord tjänstgöring och aflagda examina förestå och innehafva apotek*. Sålunda äro från nämnda dag kvinna och man fullkomligt likställda på den farmaceutiska banan.

Den, som har hedern af att kunna kallas banbryterska på detta område, är en ung flicka, fröken *Karin Bolin*, dotter af afidne landssekreteraren i Kopparbergs län E. Bolin. Hennes mor, fru Maria Bolin — ty dottern är ännu omyndig — ingick hösten 1890 till kongl. M:t med ansökning om ofvanberörda rättighet för sin dotter. Sedan dess hafva ytterligare två unga flickor genom sina målsmän gjort enahanda ansökning på högsta ort. Efter det vederbörande myndigheter — Apotekare-societetens direktion, Farmaceutiska institutets lärarekollegium och Medicinalstyrelsen — blifvit i ärendet hörda, har nu kongl. M:t resolverat på ofvan angifna sätt, hvarigenom ej blott de tre sökande, utan alla kvinnor i vårt land erhållit en viktig och dyrbar rättighet.

För dem, som vilja begagna sig af denna nyförvärfvade förmån, meddela vi här några korta upplysningar och vänliga råd. Kvinnor, som önskar inträda på den farmaceutiska banan, skall vid något af statens högre allmänna latinläroverk anmäla sig att undergå pröfning för uttrönande, huruvida hon innehar de kunskaper, som erfordras för intagning i 6:te klassens öfre afdelning. Har hon härvid godkändts, är hon i afseende på kunskaper kompetent att antagas till apotekselev. Men sedan återstår att finna en apoteksinnehafvare, som är villig mottaga henne såsom elev — och detta skall måhända möta svårigheter. Att döma af tonen i det utlåtande i ämnet, som, enligt hvad vi ofvan nämnt, afgifvits till kongl. M:t af Apotekare-societetens direktion, äro nämligen — för så vidt denna, af endast Stockholms-apotekare bestående direktions mening är att anse såsom ett säkert uttryck för landets samtliga apotekares åsikt — våra apoteksinnehafvare ej gynnsamt stämde mot reformen. Direktionen har dragit starkt i tvifvel såväl den unga kvinnans tillräckliga kraft och uthållighet vid yrkets ansträngningar som hennes lugn och jämnmod vid tider af brådska och ökade göromål. Vi vilja dock hoppas, att inom vår upplysta apotekarekår några män skola finnas, som vilja visa nog fördomsfrihet och rättvisa mot våra unga kvinnor, att ej döma dem opröfvade, utan lemna dem ett tillfälle att försöka sin förmåga och lämplighet på det nya verksamhetsfältet. Kvinnan har ju dock på åtskilliga andra områden, dit hon under senare tider insläppts, visat sig jämnod med, ofta till och med öfverlägsen mannen i samvetsgrannhet och omsorgsfullhet, hvilka egenskaper ju äro syn-

nerligen behöfliga i farmaceutens ansvarsfulla kall, liksom hon i allmänhet är ordentligare i sitt lefnadssätt och har mindre lefnadsbehof samt till följd däraf lägre anspråk på aflöning.

Emellertid torde, då utan tvifvel en stor del af våra apoteksinnehafvare hysa betänkligheter vid att antaga kvinliga elever, och då för närvarande tillgången på manliga farmaceuter är mycket stor, det vara nödvändigt, att de unga kvinnor, som vilja söka inträde på banan, kunna prestera betyg om synnerligen goda kunskaper, speciellt i de ämnen, som ingå i deras blifvande yrkesstudier, såsom botanik, tyska, latin. En afgjord merit skulle de ega, om de vore studenter. Apotekarne själfva hafva nyligen sökt utverka, att mogenhetsexamen (med latin) skulle bestämmas såsom kompetensvilkor för antagande till apotekselev, men denna framställning har ej vunnit kongl. M:ts bifall. Det vore därför önskligt, om några af de unga kvinliga studenter på latinlinien, som redan finnas i rätt stor mängd, och hvilkas antal årligen ökas, ville försöka att först bana väg för reformen. Men utom sina högre kunskaper måste de då äfvén ega en stark fysik och stadig helsa samt ej vara nervösa och öfveransträngda. Äfvén ville vi föreslå någon innehafvare af ett mindre landsortsapotek, som ej kan bära stora omkostnader för biträden, att på försök taga t. ex. en dotter till elev på sitt apotek samt uppfostra henne till yrket. Denna sistnämnda väg har äfvén Medicinalstyrelsen i sitt till kongl. M:t afgifna utlåtande i frågan antydt såsom den, på hvilken reformen sannolikt först skulle lyckas tränga sig fram.

Har sålunda anställning såsom apotekselev vunnits, skola enligt gällande föreskrift minst 3 år tillbringas i denna egenskap.* Under tiden förbereder sig eleven till den första examen, som afläggas vid Farmaceutiska institutet i Stockholm. Därpå följa åter några års praktisk verksamhet på apotek, hvar efter studierna för den andra och sista examen, som kallas provisors- och apotekare-examen, genomgås vid institutet. Efter denna examens afläggande är den examinerade kompetent att hos kongl. M:t söka ett apotek.

Som bekant får nämligen ingen i vårt land utöfva apotekareyrket utan att därtill hafva erhållit kongl. M:ts privilegium, hvilket äfvén innefattar ett noggrannt bestämmande af platsen, där yrket får bedrivas. Dessa apoteksprivilegier brukade länge öfverlätas genom köp från en apotekare till en annan, hvilka köp af kongl. M:t stadfästades. Härigenom föllo apoteken, till skada för yrket, i händerna på de förmögnaste, ej de skickligaste farmaceuterna, hvilka sistnämnda, om de saknade kapital eller kredit, hela sitt lif fingo stanna på biträdenas underordnade plats. Detta missförhållande afsåg den år 1873 bildade fonden för amortering af apoteksprivilegier att afhjälpa. Af densamma hafva numera de flesta säljbara apoteksprivilegier inlösts mot förbindelse för hvarje innehafvare af dem att till fonden årligen betala en viss amortering intill år 1920, då enligt uppgjord beräkning inlösningssummorna skola på detta sätt vara fullständigt återbetalade till fonden. Med nämnda års utgång

* Denna tid kan dock förkortas genom kungl. dispens, om eleven styrker sig innehafva synnerligen goda förkunskaper i hithörande ämnen t. ex. genom akademiska studier för medicinsk-filosofisk examen eller för filosofie-kandidat-examen med botanik, fysik, kemi m. m.

skall all handel med eller öfverlåtelse enskilda emellan af apoteksprivilegier upphöra att vidare tillerkännas gällande kraft.

Då börjar våra apotekares tusenårsrike, där inga amorteringsafgifter vidare trycka, där ingen borgen för deras inbetalande till fonden behöfver ställas, där endast medicinaltaxan kvarstår orubbad med sin rikliga vinst till lön för apotekarens ansvarsfulla och ansträngande arbete. Ungefär vid den tiden, således omkring tre årtionden härefter, antaga vi, att den allmänna meningen mognat för det fullständiga genomförandet af den reform, vi här afhandlat, och att alla Thomas-sinnen bland våra aktade apotekare skola blifvit öfvertygade om det ogrundade i sina farhågor. Då skall det ej blott finnas några tiotal kvinnliga apotekselever och hälften så många provisorer af detta kön, utan äfven en eller annan kvinnlig apoteksinnehavare. Med varmt intresse skola vi följa reformens gång och hoppas att förr eller senare få pryda vårt blad med bilden af den första kvinnliga farmaceuten i vårt land.

S. M.



På frälsningsestraden.

Bilder ur nutidslifvet,
tecknade för Idun af Vilh. Lundström.

Underliga tid, öfverspändhetens och tviflets, nervositetens och tuberkulosens oroliga tidevarf! Du väntar ännu på den skald, som sjunger ditt epos, som är mäktigt att gjuta ditt nervösa lif in i språkets trånga former och därur dana en helgjuten bild af ditt skiftande, sällsamma väsen. Under tiden kunna vi, vanlige dödlige, blott gripa en eller annan detalj och teckna den, så godt vi förmå. En gång skola väl alla de skilda detaljerna samlas till ett helt, alla de spridda strålarne genom snillets prisma brytas tillsammans till en enda bild — till en bild af detta oroliga, jäktande, mångfrestande lif, som med ett nymodigt ord plägar kallas — *fin de siècle*.

Det är från en gren af detta nutidslif, som jag för tillfället ville söka för Iduns läsarinna upprulla några bilder.

Hvem har icke hört talas om och hvem tror sig icke också känna till den egendomliga, halft fantastiska, bullrande rörelse, som kallas *frälsningsarmén*? Och dock är jag öfvertygad, att de allra fleste, åtminstone bland samhällets bildade klasser, endast på sin höjd någon gång egnat ett medlidsamt löje eller ett öfverlägset inkast åt denna säregna riktning inom vår tids andliga lif, en riktning, som för hvarje dag trots allt vinner i makt och som samlar allt flere män och ännu flere kvinnor under sina fanor. Det är min tro, att denna rörelse är värd att studera. Och den, som fördomsfritt bemödar sig att uppsöka äfven de goda sidorna, han skall finna, att under den motbjudande, halft löjligen, halft rysliga ytan där dock gömmas mycket allvar, mycken ädelhet, mycken — poesi.

Så skola kanske några skisser från denna underliga »armé» icke alldeles sakna sitt intresse; kanhända skola de rent af kunna bringa en eller annan lärdom, värd att taga vara på. Och åtminstone skola de i sin mån söka att lemna en inblick i det andliga lifvet hos en del af nutidens kvinnovärld.

1. En interview vid Lilla Glasbruksgatan.

Utan att behöfva frukta att allt för mycket misstaga mig, skulle jag nästan våga påstå, att

de allra flesta af mina läsarinna, till och med af dem, som äro bofasta i Stockholm, aldrig satt sin fot på någondera af de båda Glasbruksgatorna. Jag vill heller icke för någon del tillråda besöket, ty om någon tilläfventyrs önskar få en inblick i det Stockholm, som lyckligtvis alltmer börjar försvinna, kan detta gå för sig på långt bättre och säkrare håll. Det enda, som gjort dessa gator beryktade, där de slingra sig fram på slutningen af Mosebackehöjden, är nämligen de ruskiga historier om slagsmål, öfverfall o. d., som ideligen återkomma i tidningarne, och för hvilka dessa gator så ofta varit skådeplatsen. Det är också, allra helst under den mörkare årstiden, icke utan en viss känsla af obehag, som man från det rörliga nutida storstadslifvet nere i Stadsgården plötsligt ser sig liksom förflyttad ett par århundraden tillbaka i tiden, där man sträfvat upp för Stora Glasbruksgatans knaggliga krok. Där stå kanske i ett hörn några rusiga vagabonder och kifvas, eller hafva några af dessa hamnarnes elända, dem hvarje sjöstad i så riklig mängd innesluter, slagit sig ned på tröskeln till ett af de mörka, fränstötande kyffena, som omgifva gatan, medan ett smutsigt kvinnohufvud, ett verkligt Megära-anlete, tittar ut ur porten . . . En gammal, icke synnerligt bekväm trätappa för vandraren vidare upp till Lilla Glasbruksgatan, som likt sin namne nästan endast erbjuder aanblicken af låga, ruskiga kåkar, till dess man plötsligt blir varse ett större hus, som åter påminner om det nittonde seklet. För icke så länge sedan hade Stockholms »halfvärld» här en mycket gouterad samlingslokal, och kunde den »Wallmarkska salongens» väggar tala, de skulle förtälja otaliga berättelser ur storstadslifvets mörkaste nattsidor. Men det är kanske bäst, att dessa väggar äro stumma. Och de vinlande balerna och maskeraderna hafva nu flyttat på annat håll. Den gamla nöjeslokalen har bytt om fysiognomi, och från dess tak svajar nu en väldig, blodröd fana . . .

Man frågar sig i förstone, om det är socialismens apostlar, som här midt bland storstadens nöd och elände beredt en härd åt sitt dystra mullvadsarbete.

Nej, det är icke den politiska revolutionens röda fana, som här svajar; det är en annan rörelse, äfven den förkunnande de armas och eländas frigörelse, som här slagit upp sitt kvarter, det är — *frälsningsarmén*.

Det var en kväll på eftervintern, som jag styrde mina steg dit upp till denna underliga rörelses utpost på Södermalm. Ett tätt snöglöpp rådde, och de fåtaliga lyktorna lyste ännu svagare än vanligt öfver de smala, ruskiga gatorna. Med en verklig lättad i sinnet trädde man in i det gamla nöjestemplet, numera gudstjänstlokalen, där redan de båda i förstugan posterade poliserna i sina blänkande pickelhufvor ingåfvo en känsla af trygghet. Själfva »salongen» var tämligen stor med gallerier på sidorna, och platserna voro väl besatta.

Mötet hade redan börjat, då jag inträdde, och de på estraden placerade »officerarne» och »soldaterna» (alla kvinnliga med undantag af tvänne) voro just sysselsatta med att sjunga en af sina vanliga sånger i mazurkatak, allt under det att de samtidigt klappade i händerna. Medan sången pågick, hade jag god tid att betrakta den församlade publiken. Det var en brokig blandning af allt, hvad en storstad kan innesluta af mänskligt elände. Strax bredvid mig satt en sjäare och halfsof; vid de starkare pointerna i sången såg han ett ögonblick upp med en slö, likgiltig blick; i nästa ögonblick sjönk hufvudet åter slappt ned mot bröstet. Till vänster om honom satt en annan, något mera

intresserad af hvad som försiggick omkring honom; vid de raskaste taktarna i sången lät han höra ett hest skratt, och då och då formade sig läpparne till en dof svordom. Längst ut på samma bänk sutto två yngre medlemmar af hamnarnes manliga afskum; de togo tydligen det hela från den glada sidan, stampade muntert takten och sökte antaga en öfverlägsen min. Sådan var nu publiken bänk efter bänk. Och de få kvinnliga besökande, som här och där syntes, visade tydligen, att demimondens lägsta lager ännu ej glömt att uppsöka sin gamla nöjeslokal . . .

Sången tystnade emellertid, »soldaterna» på estraden föllo ned på knä, och en af »officerarne» ledde »i bön». Det var en helt ung flicka på högst 20 år, som tycktes vara ledarinna för aftonen, och som af de andra titulerades »kapten». Hon började nu bedja, bedja för alla dessa, som kväll efter kväll samlades nedanför deras estrad, dessa hamnarnes elända, dessa grändernas olyckliga, förlorade barn . . . Och den späda gestalten skakades, och kinderna glödde, allt under det läpparne fortfarande rödes i hänförd, inspirerad bön.

Ovilkorligt rycktes man med af denna lågande nitälskan för dessa sambällets förkastade. För entusiasmen glömde man fanatismen; minnet af allt det motbjudande eller rent af vidriga, som så ofta trädde fram i tal och sång, det förbleknade inför åsynen af det uppoffrande modet hos dessa svaga, unga kvinnor, som frivilligt ställt sig här midt bland samhällets afskum såsom frälsningens och upprättelsens budbärinnor.

Under omvexlande tal, bön och sång fortgick emellertid mötet öfver en timme. Stämningen både på estraden och i salen blef så småningom allt lifligare, »vitnesbörden» blefvo allt talrikare, och till och med uppe på läktarne började man att predika. Näsdukar svängdes, man stampade, man klappade i händerna, och den mera oregleriga delen af publiken skrek, svor och slogs dessliques.

Det långvariga mötet tog dock äntligen slut. De samlade skarorna aflägsnade sig, och blott där framme på den rödklädda platformen knäböjde ännu några bekymrade, omgifna af en svärm »officerare» och »soldater».

Jag gick dit fram och samtalade med en »kadett», som för tillfället icke var upptagen, samt bad henne få tala vid en »officer», till hvilken jag önskade framföra ett ärende. Hon bad mig följa sig, och så kom det sig, att jag den kvällen fick genomvandra den gamla varieté- och maskeradlokalens gallerier, korridor, klädloger och kapprum, numera apterade till expeditionslökak, kadettrum, officersrum o. s. v. Vi stannade i »kadettrummet», och min ledsagerska bjöd mig sitta ned, medan jag väntade. Hon var en ung, sympatisk flicka, tydligen utgången ur samhällets högre lager; hennes eldröda tröja och blå »bonnet» stucko på ett egendomligt sätt af mot rummets enkla, färglösa inredning. Det var ett halfstort rum; kring de nakna, blott här och där med ett bibelspråk försedda väggarne stodo »kadetternas» sängar och koffertar; på ett groft furubord midt på golfvet var kvällsvarden, gröt och mjölk, framstätt; några »Stridsrop» tjänstgjorde såsom duk. Det hela var fullt kasernartadt, men dock icke alldeles utan fåkt af den trefnad, som endast kvinnohänder förmå breda äfven öfver det tarfligaste hem.

Medan jag väntade, frågade jag min följeslagerska om ett och annat, och hon svarade tämligen oförbehållsamt. De voro inalles 8 unga kvinnor, som tjänstgjorde vid »kåren». Medan somliga skötte mötena i lokalen, hade andra

till uppgift att göra besök i den kringliggande stadsdelen, hos fattige, sjuke o. s. v.

»Men har icke den här kåren ett bland de värsta verksamhetsfälten?» frågade jag.

»Jo, visst är det mycket svårt», svarade hon, »dock finnes det värre. Oerhördt ofta är här emellertid bråk och slagsmål, och finkänsligheten får man lägga åsido.»

»Men hvarför har då högkvarteret ställt idel kvinnor här?» frågade jag. »Måsten I icke ibland rent af frukta handgripligheter?»

»Ja, nog går det understundom hett till, men människofrukten vet frälsningssoldaten icke af.»

»Och tror ni eder då kunna uträtta något midt i denna samling af laster och elände?»

»Med Herrens hjälp hoppas och tro vi alla det. Ni skulle ha sett, huru lifvet på gatorna härutän för tedde sig för några år sedan, och hurudant det nu är! Det finnes så många, som säga, att vi frälsningssoldater endast äro lättingar. Om de visste, huru vi få arbeta från morgon till kväll! Och särskildt brukar man tala om, att unga flickor som jag och mina kamrater borde stanna och verka i hemmet. Det må vara, men någon skall också verka bland samhällets elända, och så länge de, som ega bättre förutsättningar än vi, dröja att gripa verket an, så länge må man åtminstone icke förebrå oss, därför att vi vilja göra, hvad vi kunna...»

Hon hade blifvit varm, medan hon talade, min unga ledsagerska, och nästan fallit in i sitt vanliga predikomanér. Men där ljud i hvarje ord en ton af ödmjuk förtröstan, som ovilkorligt ryckte åhöraren med sig, äfven när man icke fullt kunde instämma i de uttalade åsikterna.

Emellertid infann sig den person jag sökte, jag fick mitt ärende uträttadt och vandrade snart åter ned för Lilla Glasbruksgatans krok.

Snögloppet hade under tiden tilltagit, och det var nu alldeles lugnt och tyst däruppe på slutningen af Mosebackebergen, när jag tankfull skyndade ned mot Stadsgården. Men där genljödo ännu i mina öron den unga »frälsningsflickans» ord: »Någon skall också verka bland samhällets elända, och så länge de, som ega bättre förutsättningar än vi, dröja att gripa sig verket an, må man åtminstone icke förebrå oss, därför att vi vilja göra, hvad vi kunna.»

O, huru ofta döma vi icke egenrättfärdigt andra, som drivas af nitälkan för det goda, medan vi själfva glömma våra plikter och vårt ansvar! Huru ofta kasta vi icke löjets och föraktets blickar på dem, som modigare än vi själfva bekänna sin öfvertygelse! Och huru orätt är i grunden dock icke detta!

Nej, må vi gärna medlidsamt beklaga dem, som blifvit missledda och verka i ovist nit, men må vi då också icke neka vår beundran åt dessa svaga, unga kvinnor, som modigt ställt sig midt bland en storstads nöd och laster för att på det sätt, som de anse lämpligt, sprida en upprättelsens solstråle ned i det eländets mörker, för hvilket vi alla i någon mån direkt eller indirekt bära ansvaret.

I sanning, den, som känner sig utan skuld, kaste första stenen!



Husmoderlig almanack.

Juli.

Husmodrens värf i juli bestå hufvudsakligen af syltning, (smultron, jordgubbar, körsbär, halfmogna krusbär, blåbär, hallon, hjortron, gröna valnötter etc.), saft- och vinberedning (samma bär), inläggning (spenat, dill, ärtskidor, spritärter) samt torkning

(körsbär, svamp.) Rökta varor kräva flitig eftersyn för mögelbildningens skull samt för att afhålla flugorna, hvarför ingnidning med peppar kring benet anbefalles. Sängkläder vädras fortfarande; men sängfylltar utsättas ej för stark sol, enär yllet då antager en obehaglig lukt. Juli månad lär vara den lämpligaste för ystning.

Vid uppköp på torget af gurkor iakttagas att det är fördelaktigare att välja skrynkliga än alldeles släta, ty de senare hafva ett betydligt större fröhus än de förra. Spenat är finast, så länge den är späd, och innan plantan sätter frö; den mörka grofbladiga har ingen god smak; vissen spenat och sådan som är gulaktig i spetsen undvikas att köpa. Hos goda rättikor sitta hjärtbladen fast vid frukten utan att redan ha bildat stjälk.

I trädgården rensas ogräs, luckras och kupas. Gurkplantor vattnas försiktigt, för att man så må befördra deras växt, ty långsamt mognande få de lätt bitter smak. Gurkorna få ett underlägg af en brädlapp eller en skifferbit, för att de ej må komma i beröring med marken. Morötter, rättikor, rödbetor o. d. gallras, potatis kupas. Ny rüdis-sädd sker ej på nygödslad jord, utan fastmer i sandjord; i färdorna fyllas då litet jord och salt. Bondböner och ärter toppas. Kålmask bortplockas. Ärter plockas helst på morgonen, innan daggen torkat. Jordgubbar, hallon samt alla bär, som skola syltas, skördas vid torr väderlek. *Stenia.*



Förnöjsamhet.

»Förnöjsamhet är ett litet ord, men en stor dygd», säger ett arabiskt ordspråk, som på omvägar kommit till oss. Denna dygd delar med många andra det ödet att icke alltid blifva erkänd. Visst säger man rätt ofta: hvad han eller hon är lycklig, som är så nöjd! Men det är fråga om, huruvida man icke därvid inom sig tycker, att den, som kan vara så nöjd med så litet, är en stackare, och om man ej i tankarne ler ett medlidsamt löje samt känner sig tacksamt stämd mot en mild försyn, för det man har litet mera storartade vyer och icke kan vara nöjd med litet. Det är starkt fråga om, huruvida det icke i allmänhet anses »gentilare» att knota och klaga öfver sitt öde än att vara nöjd med lifvet, sådant det är.

Å andra sidan förekommer det ju, att mången, som i världens ögon synes som den lyckligaste människa, dock är i verkligheten mycket mindre lycklig, än den som afundas honom. Ingen vet, hvar skon klämmer, utom den, som har honom på, säger ett annat ordspråk, som, i motsats mot det förra, är allmänt känt och erkänt. Och säkert, är att mången går genom lifvet med ett skoskaf, som gnager djupare, än någon tror. Det är icke något egentligen svårt, icke något tungt, icke något, som enhvar kan se är hårdt att bära, men det pinar och plågar och ger ingen ro. Det enda, som då är att göra, det är att noga se efter, hvar skon klämmer, försöka upptäcka orsaken och aflägsna den. Stundom hjälper en helande salva, kallad tålomod; stundom åter får man taga till knifven och med en rask operation aflägsna orsaken till det onda. Det gör kanske ondt, så ondt, att man är rädd därför, men det är med detta som med tandutdragning — när det en gång är gjort, är man glad öfver att hafva kunnat besluta sig därför.

Det är nu en gång så här i världen, att enhvar icke blott måste vandra just den väg, ödet för honom utstakar, utan också vandra den i just de skor, som förfärdigas till vägen. Men det är icke sagdt, att dessa också passa för foten, och så få vi skoskaf. Skorna kunna vi ej efter behag beställa; de blifva fina eller grofva, trånga eller rymliga, utan

att vi egentligen förmå göra något därvid. Men därför behöfva vi ej vara overksamma.

Det kan ej nekas, att mången gång skon klämmer, där vi ej kunna hjälpa det. Det ser så ut i alla fall. Men där det så förhåller sig, hade vi nog oftast kunnat förekomma det skoskaf, som nu plågar oss. Om vi, till exempel, från början varit belåtna med våra skor, så hade de kanske »satt sig efter foten», som skomakarne säga, och sedan i hela vårt lif passat oss ganska bra. Men nu voro de ej nog fina och moderna, kanhända, eller icke nog blanka och lysande, eller stodo icke på nog höga klackar, och så jämkade vi, sydde in här och lade till där, ända tills vi fått dem så, som vi ville hafva dem. Men då passade de kanhända alls icke hvarken för den väg, som för oss var utstakad, eller för de fötter, som skulle vandra den, och så uppkom ett olidligt skoskaf, som förbittrar vårt lif och gör oss missnöjda med vår lott.

Likvisst torde det hända, att antalet af dem, som afundas andra deras lyx, deras goda dagar, deras öfverflöd, numera betydligt minskats. Den som alltså kunde säga, att detta berodde på ökad förnöjsamhet! Men tyvärr beror det antaligen på raka motsatsen, på oförnöjsamheten. Ty numera nöjer sig ingen med mindre än detsamma, som andra hafva — alla vilja bo lika präktigt, kläda sig lika grannt, lefva lika godt, deltaga i samma dyrbara nöjen. Det vill säga, alla som räkna sig till ståndspersoner, eller som det nu till förekommande af all tvetydighet heter, öfverklassen.

Och de öfriga följa med, så godt de kunna. Den burgnare underklassen lefver nu lika präktigt, som fordom medelklassen, ja, den yppersta öfverklass. Men då var man nöjd med sin lott, och om man sökte förbättra sina vilkor, gjorde man det därför, att det var en plikt att använda sina pund, när man hade fått några. Hade man inga, så var man lika glad ändå och sökte alltid finna någon ljusare sida af lifvet att trösta sig med. Den, som icke hade vagt att åka uti, glädde sig åt sina friska ben och åt att han kunde gå obehindradt, hvart han ville; den som ej hade läcker mat, tröstade sig med sin goda matsmältning o. s. v. Och de olyckliga och nödlidande tröstade sig, under de tunga pröfningarne, med tanken på att allt, som oss vederfares, delas ut ur samma kärleksfulla hand, och hoppades på ett lif efter detta, där all sorg och vedermoda skulle vara glömda.

Nutidens pessimism och förnämna själfstillräcklighet se med förakt ned på gamla tidens fromma förnöjsamhet och undergifna tro. Denna tid anser sig så vis, så upphöjd, så lycklig genom sin förmåga att så där se allt i stort. Ja, det kan så vara med visheten och högheten — den torde nog vara odisputablet, men med lyckan är det, med förlöf, allt både si och så.

Den nya tiden ser nämligen i lyckan allt för ofta tillfälle och förmåga att tillfredsställa njutningsbegäret, utan att besinna, att detta begär aldrig kan tillfredsställas, utan beständigt växer, tills det äntligen tager slut, då det är och förblir dödt och aldrig mer kan väckas till lif.

Men lyckan består ej i att kunna få allt, hvad man vill, utan i att vara nöjd med allt, hvad man har. Detta kan ej gärna bortresoneras. Då först, när man är nöjd med det man har, då först blir man rätt glad åt hvarje liten tillökning däri. Är man

däremot icke nöjd därmed, kan man aldrig blifva lugn och lycklig, ty huru mycket och huru präktigt man än får det, blir man ju aldrig ändå belåten.

Huru förnämt man än ser ned på den, som nöjer sig med litet, kan man dock aldrig med vett och vilja förneka, att den förnöjsamme är lyckligare än den oförnöjde. Den som t. ex. hvarje afton, då han lägger sig, gläder sig åt, att han har en god bädd och ej behöfver hvila på en halmkärve, är väl lyckligare än den missnöjde, som knotar, för det han icke har den yppersta resär-madrass, den mjukaste dunbädd. I de mest moderna, »stilenligt» möblerade, med de mest dyrbara gardiner förörskade rum kan man få se missnöjda miner — om ej annat, så blir det minsta fel mot den en gång fastställda, öfver sig eleganta ordningen till en olycka. Däremot är det icke sällsynt, att i något hem, ännu kvarstående sedan den tid, då man rättade sina inköp, icke efter andras tillgångar, utan efter sina egna, och där möbleringen aldrig varit och aldrig kan bli »stilfull» och följaktligen allt annat går på samma ton — där är det icke sällsynt att finna glada ansikten och en innerlig tacksamhet öfver att »man har det, som man har». Så mången har sämre och man är nöjd med sin lott — det vill säga: man är lycklig.

Men huru har man blifvit det? Ja, det är den stora frågan.

Förnöjsamhet är en dygd — det vill säga, den måste inplantas, den växer icke af sig själf. Eller åtminstone måste plantan uppdragas, ifall fröet därtill redan finnes i karaktären. Och detta måste börjas i tid — eljes går det aldrig. Barnet måste lära sig *nöjas med hvad det får*, och man måste göra sig till regel att aldrig öka på en portion, aldrig förbättra något redan gifvet, gjort eller bestämdt, *blott för att den lille icke är nöjd därmed*. Det är icke allenast därför, att det alstrar missnöje, utan också därför, att sådant äfven i andra afseenden skadar karaktären, som man aldrig bör gifva efter för dylika yrkanden af barnen. Den själfbeherskning, som nödvändigt måste utföras, för att man må vara nöjd med det man får, när man ville hafva mera, är en karaktärens grundläggande hörnsten, som är af mycket stor betydelse.

Och förnöjsamheten, det vill säga lyckan i det timliga lifvet, grundlägges också, genom att man uppgör och följer denna enkla regel: »gif barnet nog, men icke öfvernog; vänj det att nöja sig med litet af allt det, som icke hör till lifvets oundgängliga behof; vänj barnet vid största möjliga enkelhet, ty då blir äfven en liten gåfva därutöfver till stor glädje.» Detta allt gifver karaktären för framtiden sin bestämda riktning, och de barn, som uppfostras så, skola som vuxna kvinnor och män älska enkelhet och trivas i ett enkelt hem; glada och förnöjsamma skola de utan afund betrakta andras mera lysande ställning och präktigare yttre omständigheter; de skola lära att bedöma tingen efter deras rätta värde och sätta sin ära i att efter bästa förmåga uppfylla de plikter, som komma på deras del, obekymrade om de yttre omständigheter, under hvilka deras lif förflyter. »Jag talar icke i fåvitsko», ty jag har sett försöket göras, och jag har sett resultatet.

Mathilda Langlet.

Halfårsprenumeranter

och

kvartalsprenumeranter

å

Idun o. Iduns Mode- och Mönstertidning

uppmannas att ofördröjligen förnya prenumerationen, enär upplagens storlek i god tid måste bestämmas och senkommande löpa risken att bli utan ett eller annat af kvartalets första nummer.

Prenumerationspriset ställer sig som känt på följande vis:

För Idun ensam:

halft år kr. 2: —
kvartal » 1: 20

För Idun med Modetidning:

Utan kolorerade planscher:		Med kolorerade planscher:	
halft år.....	kr. 3: 25	halft år.....	kr. 4: —
kvartal	» 1: 85	kvartal	» 2: 25



Canituccia.

Novell

af

Matilde Serao.

Från italienskan för Idun af E. N.

(Forts. o. slut fr. föreg. n:r.)

Gasparre brydde sig icke om den öfvergifna lilla flickan, utan hon tillvaratogs af Pasqualina Zampa och hennes bror Crescenzo, i hvars hus hon sedan växte upp. Men hennes bleka ansikte och ljusa hår påminde beständigt om hennes mor, *la rossa*, och Pasqualina, den gamla kyska magra gumman, med sina knotiga, röda händer, sina gula tänder och kolsvarta ögon, hon, som icke velat gifva sig, därför att hennes bror, Crescenzo, nekat ge henne någon hemgift, darade af rättvis vrede vid tanken på Maria *la rossa's* vansinniga kärlekshistorier och såg med misstänksamma ögon på Canituccia.

Följande dag, då hon fruktade, att Canituccia åter skulle förlora Ciccotto, band hon ett snöre med ena ändan om Ciccottos ben, den andra kring Canituccias lif, så att de icke skulle skiljas åt. Och så haltade den lilla grisen efter flickan för att ledas ut på bete.

De tillbrakte hela dagen tillsammans ute på fälten för att söka upp det spåda gräset. Ibland drog Canituccia Ciccotto med sig till någon fläck, där hon sett något gräs, som han skulle tycka om, ibland slet Ciccotto Canituccia med sig till något grönt och lockande fält. Vid middagstiden åt Canituccia en bit bröd. Och sedan flackade de båda omkring i den varma våreftermiddagen, ända till dess skymningen föll på. De lemnade hvarandra icke förrän på aftonen, då Ciccotto fördes till stian för att sofva och Canituccia, efter att ha ätit en tallrik soppa med kalla bönor, några ärter eller en bit späck och bröd, gick, äfven hon, och lade sig. Säkert är, att Pasqualina hvarken var snälare eller elakare än andra bondkvinnor, men

hon var själf icke förmögen och åt bara en bit kött om söndagarne. Ibland slog hon Canituccia, men icke mer än de andra brukade slå sitt eget tjänstfolk.

Senare på sommaren voro Canituccia och Ciccotto ännu längre tillsammans. De gingo ut i daggroningen för att söka majs-korn eller nedfallna fikon och äpplen, ty Ciccotto hade blifvit stor, stark och fet, medan Canituccia förblef mager och svag. Ibland sprang Ciccotto allt för fort för flickan, och hon kände sig dragas med alldeles utmattad i den brännande solhettan, på den torra, ojämnna marken.

»Vänta litet, Ciccotto, vänta lilla vän!» ropade hon alldeles andfädd.

Så lade sig Ciccotto att sofva, och flickan sträckte ut sig på marken bredvid sädes-skylarna, med slutna ögon, under hvilkas ögonlock hon ännu kände solens glödande strålar bränna. Men efter en stund reste hon sig åter, helt förvirrad, med blossande kinder och plågad af en brännande törst. Numera behöfdes intet rep, ty Ciccotto hade blifvit mycket lydig, utan Canituccia hade endast försett sig med en lång gren, med hvilken hon pekade vägen åt Ciccotto och hindrade honom att komma under hjulen på vagnarne, som passerade på landsvägen. De kommo hem sent på kvällen. Ciccotto lunkade långsamt efter, Canituccia en smula framför, drifven af en omätlig hunger, som plågade henne. En gång hade hon försökt stjåla några rönnbär i Nicola Passaretti's åker, men rönnbären voro sura, och Nicola gaf heune stryk, som om hon varit en riktig liten tjuf. Och sedan berättade Nicola saken för Pasqualina Zampa, som också slog henne. Därpå gick Canituccia ut på fälten med Ciccotto, grät och anförtrorde honom:

»Pasqualina har gett mig stryk, för att jag är en tjuf!»

Men Ciccotto svarade bara med att ruska på hufvudet och lugnt börja beta. Beständigt, när någon tanke rann upp i Canituccia's slutna sinne, talade hon om den med Ciccotto. När de återvände hem om kvällen, förde hon för det mesta följande samtal med honom:

»Nu gå vi hem, och Ciccotto går i sin stia, och sedan ger mor Pasqualina soppan åt Canituccia, som åter upp allt, alltihop!»

Och på morgonen lät det så här:

»Om Ciccotto inte springer sin väg, utan går snällt bredvid Canituccia, ska' han få gå till Montagna Spaccata, och hon ska låta honom äta så många, många äpplen, medan Canituccia äter sitt bröd!»

När hösten kom, hade Ciccotto blifvit mycket tjock och tung. En gång knuffade han omkull Canituccia med en stöt af hufvudet, hvarpå Canituccia reste sig, aflägsnade sig ett stycke och hämnades med att kasta en sten på honom. Men det var deras enda tvist.

Canituccia åt allt mindre och mindre, och Pasqualina blef med hvar dag allt hårdare mot Maria *la rossa's* flicka, ty skörden blef klen och den stränga gamla gumman hade fattats af en ryslig misstanke — att hennes bror Crescenzo var kär i Rosella Nocelletto; så hade två ostar och en skinka försvunnit ur skafferiet, och slutligen hade Crescenzo, vid marknaden i Sessa, köpt en guldring för tre lire. Pasqualina blef allt ilsknare och snälare i sitt hus. Hon råkade i gräl med Teresa, tjänstflickan, med Giacomo, trädgårdsmästaren, med Canituccia, — med alla. Sista söndagen hade presten icke velat ge

hennes nattvarden för alla hennes syndiga tankars skull.

Hvarenda dag regnade det, och Ciccotto och Canituccia kommo hem alldeles genomvåta. Canituccia lyfte upp sin röda kjol öfver hufvudet, så att endast skjortan skyddade de magra benen, och medan hon vadade genom vatten och smuts, drypande af regn, ropade hon åt Ciccotto:

»Spring, Ciccotto lilla, spring fort, för jag är alldeles våt — men där hemma brinner brasan, och där ska' vi värma oss!»

Men ofta var elden slocknad, och Canituccia fick lägga sig och sofva, ännu alldeles genomdränkt af regn. I denna november månad sades det i Ventaroli, att Maria, *la rossa*, dött i Capua af tyfus, och presten framhöll henne som ett varnande exempel i sin predikan, så att han fick flere unga flickor att rodna, som tydligen hade något på sitt samvete. Så talade de om för Canituccia, att modern var död, men hon förstod ingenting, utan hörde på hvad de sade utan ringaste uttryck.

Vid den tiden hade Ciccotto blifvit så tjock och fet, att man icke längre kunde föra honom långt bort för att beta; — han hade svårt för att gå. Förgäfves lockade Canituccia på honom, han hade icke styrka längre. Första gången Canituccia måste lemna honom och gå upp på bergen och samla ris, plockade hon en mängd ekollon åt honom, som hon bar med sig hem i sitt förkläde. Innan hon gick för att hemta vatten vid brunnen, för att bära mat till Crescenzo ute på fälten eller i något annat uppdrag, sprang hon alltid ett ögonblick och tittade på Ciccotto. Och när hon kom tillbaka, innan hon åter gick in i köket, gick hon på nytt och helsade på honom. Det förskräckte henne bara en smula, att se honom så onaturligt fet, så mycket tjockare än hon själf, som var mager som en kvastkäpp.

En afton i december, då hon kom från brunnen, fann hon presten, Ottaviano, Nicola Passaretti och Crescenzo i lifligt samtal på gården, hvar på alla tre begäfvos sig bort och beskådade Ciccotto. Hon förstod ingenting.

Men följande dags afton kom slaktaren från Carinola, och Teresa förde med sig Rosaria, Gasparre Rossi's tjänstflicka. Det var stor uppståndelse på gården och i köket; i spiseln stod en stor gryta öfver en flammande eld; alla stora fat, alla ämbar, alla byttor voro framsatta, i ett hörn stod vägen, på bordet lågo små och stora knifvar, trattar och skedar. Pasqualina, Teresa och Rosaria sprungo omkring med uppskörtade kjolar och hvita förkläden. Slaktaren gick och kom med mycket viktig uppsyn. Allt detta såg Canituccia, utan att förstå, hvad det betydde. Slutligen frågade hon Teresa helt sakta:

»Hvad ska vi göra i kväll?»

»Julen är kommen, Canituccia! Vi ska' slakta Ciccotto!»

Canituccia ryste till ett ögonblick; därpå gick hon ut och kröp ihop i ett hörn på gården för att se Ciccotto slaktas. Hon såg vid det fladdrande ljusskenet, att de släpade honom ut på gården, och Nicola Passaretti och Crescenzo höllo fast honom. Hon hörde de förtviflade grymtningarne af Ciccotto, som icke ville dö, och såg slaktarens knif, som stack honom i halsen. Hon såg, hur de skuro af honom hufvudet och lade det på ett fat med en frisk lagergren bredvid. Och så såg hon, hur de styckade hans kropp i två delar och vägde den, och hon hörde

utrop af glädje öfver resultatet, som var öfver förväntan godt.

Hon satt alltjämt kvar i mörkret, inkruken i ett hörn af gården. Timmarne gingo i den kalla decemberratten. Slutligen ropade någon in henne i köket. Rosaria och Teresa höllo på att stoppa korf, slaktaren och Crescenzo togo hand om skinkorna och fettstyckena, medan Nicola öfvervakade svinistret, som smälte i den stora grytan. Pasqualina stod vid ett hörn af spiseln och stekte palt i en panna. Alla pratade, lifligt och gladt, gripna af glädje öfver allt detta kött, allt detta fett och öfverflöd, uppeldade af hettan och arbetet.

Canituccia stannade på tröskeln och såg på dem, utan att tala, och utan att stiga in. Då kom Pasqualina att tänka på, att flickan icke ätit på hela dagen, och då det var en festafton för henne, skar hon en bit svart bröd, lade en bit palt därpå och räckte det till Canituccia:

»Ät det här», sade hon.

Men Canituccia, som var halfdöd af hunger, skakade på hufvudet och svarade nej.



Småstadslif.

En verklighetsskildring för Idun

af

C. O. Gumælius.

(Forts.)

Och om han så ville hjälpa Sten, som kostade så rysligt, kunde kanske Elsa få komma ut till Paris, dit hon längtade så mycket för målningens skull. För öfrigt var ju flickan ung, utmärkt vacker, efter hvad Nils skref och hade fått en ytterst värdad uppfostran samt var följaktligen för sin person värdig sin lysande plats. Det skulle ju då vara orätt att bortkasta så mycket, endast därför att hon ej var af adlig börd.

Detta ungefär var det, som grefvinnan redan länge tänkt, och som hon nu försökte klargöra för dottern. Denna satt åter blek och lugn vid sitt arbete. Alla spår af rörelse hade försvunnit, och äfven sedan modren slutat, fortfor hon att iakttaga tystnad. Den gamla lät de förut nervöst arbetande händerna nedsjunka i knäet, aftog glasögonen och betraktade dottern.

»Nå, hvad säger du?» utbrast hon något otåligt. »Hvad tänker du på?»

Ett bittert leende krusade flickans läppar. »Jag tänker på», svarade hon långsamt, »hvilken makt penningen ändock har. Om doktor Ek varit miljonär i stället för en fattig medicine kandidat, hade kanske hindren för vår förening ej varit så öfvervinnliga. Men då var det endast fråga om det omöjliga för någon af vår släkt att gifta sig med en ofrälse. Nu tyckes ett sådant parti tvärtom mycket önskligt.»

En svag rodnad färgade ett ögonblick grefvinnans infallna kinder, då hon med en viss häftighet svarade: »Det är nu andra gången du vidrör detta ämne, som jag trodde vara glömdt för alltid, i synnerhet sedan du nu står i begrepp att gifta dig. Inser du då icke, att det är en stor skillnad härvidlag? När en dotter ut ett förnämt hus gifte sig med en ofrälse, afsäger hon sig sin börd's alla företräden och stiger ned till sin makes krets, då däremot en adelsman höjer sin maka upp till sig, utan att förlora det minsta af sina rättigheter eller sin ställning.»

»Jag ser saken från en annan synpunkt», genmälde dottern. »Om jag gift mig med Ek, hade jag frivilligt aflägsnat mig ur vår släkt, som sålunda ej haft något vidare ondt af mig, ja, kanske till och med ej utan tillfredsställelse erkänt min man nu, då han blifvit lifmedikus och gunstling vid hovet. Då däremot Nils gifte sig med den där flickan, inför han för första gången borgerligt blod i vår familj, och den fläcken som sedermera aldrig utplånas, att den blifvande hufvudmannen haft en sådan mor. Hvad mig själf beträffar, insåg jag ju också snart min förvillelse och gaf fri-

villigt vika, huru ung jag än då var, och har sedan aldrig ånkrat detta offer.»

»Ja, du gjorde oss då en stor glädje, min flicka», sade modern, »och skulle göra det äfven nu, om du kunde se saken på samma sätt som jag.»

Blenda skakade på hufvudet, men sade därefter i gladare ton: »Vi gråla ju om påfvens skägg. Jag hoppas, att Nils förskonar oss från allt bryderi i detta fall.»

Grevinnan kväfde en suck, i det hon återtog sitt arbete. Och så suto de åter tysta och flitiga, hvardera försjunken i sina tankar.

Från trädgården hördes genom det öppna fönstret en glad röst muntert gnola, och strax därefter inkom en ung flicka i salongen. Hon liknade Blenda så betydligt, att man ej kunde miss-taga sig på, att de voro systrar. Samma ädla drag, samma bruna ögon och mörka hår, samma höga gestalt, men skillnad fanns dock. I stället för Blendas allvarliga, bleka anletsdrag och stilla väsende såg man hos Elsa rosor på kind och lif i öga och rörelser. Hon var klädd i en tunn, bekväm sommardräkt af ljust bomullstyg utan alla prydnader, utom en gammaldags guldbrosch som sammanhöll den släta, hvita kragen.

»Att ni kunna sitta härinne i de kvafva rummen, då det är så friskt och skönt därute under träden», utropade hon muntert, kysste modren på pannan och lade lekfullt handen öfver den fina knypplingen.

»Akta, akta», utropade den gamla förskräckt, »du kunde just ställa till det vackert åt mig.»

»Det är inte så farligt», svarade Elsa skratande och såg med detsamma på det fina arbetet. »Men att mamma nu igen tagit sig för ett sådant mönster», fortsatte hon. »Mamma vill bestämdt förstöra ögonen.»

»Det kostar inte på mig alls», genmälde modern, »det går af gammal vana. För öfrigt vill jag hafva den riktigt vacker, ty det är ju min enda så att säga personliga lysningspresent åt Blenda.»

»O, moder, ve! Mitt samvete mig plågar!» deklamerade Elsa. »Jag hinner bestämdt aldrig min matta färdig. Men», tillade hon i förtviflad ton, »hvem kan väl arbeta med yllegarn i sådan här värme!»

»Seså, lugna dig, Elsa», sade Blenda leende, »hinner du ej den vackra mattan färdig till bröllopet, så får jag den sedan.»

»Nej», utropade systemen högtidligt, »nu är det slut med lättjans sköna dagar, och hädanefter skall flitens lampa brinna både natt och dag. Men där kommer Anna med posten», tillfogade hon i vanlig ton. »Bref och tidningar. Ett paket till mamma från Nils och, har man sett på maken, ett bref från Sten. Hvad kan den herrn vilja? Ett till Blenda från... Stockholm, tror jag och... intet till mig! Nåja, inga bref äro goda bref, och jag får nöja mig med tidningarne. Posten, Dagbladet och Idun med Modetidning. Nå, det var bra, så att jag kan få min nya klädnings riktigt modern. Och så är det väl slut på berättelsen i det här numret...»

Och medan de öfriga öppnade sina bref, kikade hon mellan bladen i Idun och var snart på stående fot fördjupad i läsningen. Efter en stund lade hon ifrån sig tidningen och sade med en liten belåten suck: »Den slutade bra» samt gick därefter att få del af de öfrigas post.

På golvet bredvid grefvinnans plats syntes emballeringen till hennes paket, ett par tjocka pappskifvor och en hop omslagspapper. Den gamla damen var djupt försjunken i läsningen af ett långt bref. Framför henne låg, stödd mot knypeldynan, en ovanligt stor fotografi. Elsa fattade denna med båda händerna och höll upp den framför sig.

»Har Nils skickat den här?» frågade hon och tillade lifligt: »En så förtjusande flicka! Hvem är det?»

Grevinnan dröjde ett ögonblick och svarade sedan med låtsadt lugn: »Det är hans fästmo, Isabella Gutheimer.»

»Ah», ljöd det från systrarnas läppar. Modren väntade en stund, men då ingen sade något vidare återtog hon sin läsning af brevet. Elsa lade tillbaka porträttet och gick ut till sitt rum.

Slutligen var brevet genomgången, det sammanveks omsorgsfullt, och grefvinnan tog åter porträttet i betraktande.

»Det gick således ändock därefter», sade hon med en suck, oviss om den gällde själva saken eller den strid hon förutsåg. »Vill du ej se på hennes porträtt, Blenda?» tillade hon.

Dottern reste sig lydigt och gick fram samt motog bilden.

»Nå, hvad tycker du?» frågade den gamla med någon oro.

»Hon är utmärkt vacker», ljöd det lugna svaret. »Det är ett österländskt utseende. Kanske hon är judinna?»

»Åh, hvad tänker du på.»

»På civiläktenskap och kontrakter och allt det där, som ju hör till giftermål mellan olika trosbekännare», sade flickan med ett mörkt leende.

»Nej, så illa är det ändå inte», genmålde grefvinnan med en viss tillfredsställelse, att det kunnat vara sämre än det var. »Så hänsynslöst kunde Nils aldrig hafva handlat.»

»Hvarför inte?» återtog Blenda. »Detta utseende, förenadt med en så kolossal rikedom, kunde nog förvrida hufvudet på en ung man.»

Modern såg gladt öfverraskad upp på den talande, men dennas blickar voro med ett så dystert, ja hatfullt uttryck fästade på den förtrollande bilden framför henne, att den gamla damen genast kväfdes det glada instämmande, som sväfvade på läpparne och i stället lugnt sade: »Ja, det är sant. För öfrigt få vi ej glömma, att det hela nu är en fait accompli, och vi måste bereda oss att taga vänligt emot flickan, när hon kommer.»

»När hon kommer?» upprepade Blenda häftigt. »Kommer hon hit?»

»Ja, Nils skriver, att han tagit sig en månads ledighet för att tillbringa den här i hemmet tillsammans med fästman. Han är öfvertygad, säger han, att våra fördomar, som han kallar det, skola försvinna, då vi få lära känna henne.»

Blenda tycktes i begrepp att gifva ett skarpt svar, men hindrades lyckligtvis genom tjänarinns inträde. Denna anmälde, att friherrinnan Stjernfeldt helsar och frågar, »om herrskapet ville dricka kaffe i trädgården i eftermiddag.»

Grefvinnan skakade på hufvudet. »Det är för varmt... jag orkar inte... vill du gå, Blenda?»

»Nej, omöjligt», svarade denna och lemnade hastigt rummet.

»Fråga fröken Elsa» sade grefvinnan, »hon är visst i sitt rum.»

Om några minuter kom Elsa in. »Slipper jag inte?» frågade hon bedjande. »Mamma kan väl tänka sig, hur alla där skola...»

Grefvinnan afbröt henne genom en varnande höjning af handen och en blick på tjänarinnan »Helsa», tilltalade hon den sistnämnda, »helsa och tacka, men säg, att jag ej orkar, och att fröknarna äro upplagna». Sedan flickan gått tillade hon: »Jag förstår nog, hvad du menar. Vi få säkert sitta emellan därtvå. Afunden öfver den stora rikedom, som kommer Nils till del, blir säkert en djup indignation öfver messalianen. Men då det nu är afgjordt, få vi hålla god min, och du måste hjälpa till att försona Blenda därmed. Hon är mycket upprörd.»

»Ja, nog blef jag häpen, men då det, som mamma säger, inte kan ändras, är det ju icke värdt att taga det tragiskt. Jag undrar, när vi få se henne personligen?»

»Rätt snart. Nils skriver, att de komma hit med första, för att stanna här en tid.»

»Nå det var bra», genmålde Elsa, i det hon böjde sig ned öfver moderns axel för att ännu en gång se på porträttet. »Hon ser allt tämligen öfvermodig och bortskämd ut, men glindrande vacker är hon. Och så elegant sedan! Tänk hvilken sensation hon kommer att väcka här i vår lugna vrå. Hvar skall hon bo?»

»Det har jag inte tänkt på ännu. Vi måste låta Blenda få vara med och bestämma det.»

»Hon kan gärna få mitt rum. Det är luftigt och trefligt, och jag kan bo i fruktrummet under tiden. Men hvad skriver Sten?»

»Jag har rent af glömt bort hela hans bref för den här historien. Låt oss se.» Och hon genomögnade hastigt de få raderna. »Han kommer också hem», berättade hon. »Han har skadat sitt ben, inte farligt, men dock, så att han ej får rida mera under mölet.»

»Så roligt!» utropade Elsa, men hejdade sig och tillade, »ja, inte att han skadat sig, men att han kommer hem nu, så blifva vi alla samlade. Men nu måste jag tänka på middagen. Något lätt, eller hur?»

»Så lätt som möjligt i denna värme, mitt barn», sade grefvinnan leende, hvarefter Elsa gnolande gick ut och modern återtog sitt arbete och sina tankar.

I den så kallade kaffebersån, en stor löfsal i den vidsträckt Stjernfeldtska trädgården, var allt på vanligt sätt ordnad för ett större kafferep. Och här på stället var detta vanliga något ganska stortadt. Vid ena sidan stod ett bord, betäckt med en snövit damastduk samt antikt silfver och porslin. Korgar med bakverk voro utställda här och

där, och i midten tronade en ofantlig, ännu tom blomstervas. På andra sidan i löfsalen syntes ett serveringsbord, fullsat med förfriskningar, apelsiner, inlagda lingon, en tårta, slipade karaffiner med olika slag af viner, till och med punsch, ty det kunde ju hända, att herrarne tittade i längre fram. Äfven här fanns en midteltpjas, en stor iskylare af silfver, ur hvilken några sodavattensflaskor stucko upp sina stålstrådsombundna halsar. Det kändes svalt mellan de lummiga väggarne, hvilka voro så tätta, att knappast en solstråle kunde genomtränga bladmassan för att glänsa på ett silfverlock eller gnistra i det rubinröda vinet. Allt såg så trefligt och inbjudande ut, att man ej kunde undra på den belättna min, som kom arrangementera till del från värdinnan, hvilken nu inträdde, åtföljd af sin dotter, den senare bärande en massa blommor, hvilka hon ordnade i vasen.

Friherrinnan Stjernfeldt var liten och tämligen korpulent, men likväl liflig och rörlig. Själfbegäfvad med ett muntert lynne, ville hon gärna se alla glada omkring sig, och, enka med en enda dotter och en rätt betydlig förmögenhet, hade hon gjort sig till medelpunkt för sällskapslivet i staden, ehuru hon, hvad rangen beträffar, ej kunde räknas som den förnämsta. Hennes dotter var hvad modren varit vid hennes ålder och skulle säkert komma att till punkt och pricka likna sin mor, då hon uppnått dennas femtio år.

Hon hade nu slutat att ordna sina blommor, jämkkade några koppar till rätta, såg därefter på sin klocka och sade skrattande: »Nu komma fröknarna Sköld. Det var i grefvins tid man blef i ordning.»

Friherrinnan satte sig och framdrog ur en korg sin stickning. Hon följde noga med alla tidskrifter för handarbeten och öfverraskade ständigt sina vänner med de underbaraste målningar, sömnader, stickningar och dylikt. Hon hade knappt hunnit få arbetet i ordning, förrän den till en tvärgata ledande trädgårdsgrunden hördes slås igen, och strax därpå förmerkadades hersäns ingång af två höga gestalter.

Fröknarna Sköld hade i sin ungdom på krinolinerins tid, varit ståtliga företeelser. Fadern var kommandör i flottan och kanske därför, kanske emedan de i sina vidlyftiga garneringar verkligen liknade skepp under fulla segel, hade de erhållit och buro ännu binamnet fregatterna. Arens tärnande tand och det vexlande modet hade dock småningom borttagit allt rundt och fylldt hos dem, och skulle man nu liknat dem vid något dylikt, måste det blifva ett par stormaster, raka och smala, men ännu bärande vimpeln i topp, hvilket syntes då de aftagit sina knutna, svarta hufvudbonader. Den mörkdande elden ur deras ögon hade slocknat, men deras tungor mer än ersatte dess plats. De lefde nu på en liten pension, voro oskilkjaktiga och hade infört en berömvärd ordning i den lilla staden: de kommo nämligen alltid på den minut de voro bjudna, och då måste ju andra göra så med.

De båda systerarna hade därför knappast hunnit helsa, förrän smällarne i trädgårdsgrunden bebådade de öfriges ankomst: majorskan Mac-Bley, ett medelålders fruntimmer med ett något simpelt utseende, men med skarpa, kloka ögon bakom lorgnetten. Prostinnan Strömstedt med dotter, den förra rak och ståtlig, en blifvande biskopinna, sades det, dottern sjutton är, glad och med ett behagligt väsende. Doktorinnan Vennersten, provinsialläkarens fru, musikalisk och road af sällskapslif. Sedermera kommo en del äldre och yngre damer, hvilka skola presenteras i mån af behof, och så kastade värdinnan en blick omkring sig och tillsade dottern att taga ut kaffet.

»Få vi ej se Måneskiöld's i dag?» frågade majorskan Mac-Bley, och det lätta sorlet från de öfrigas tungor lade sig ögonblickligen, medan alla andlöst lyssnade till svaret.

»Nej», ljöd detta, »grefvinnan orkade ej, och fröknarna voro upptagna.»

»Åh... Åh... Hm...» ljöd det under menande blickar och skakningar på hufvudet.

Men nu kom kaffet, och såsom genom gemensam öfverenskommelse uppsköts det intressanta ämnet, tills den för handen varande viktiga förrättningen var undangjord. Så snart första koppen, påtären och i enstaka fall »femton droppar» af det »sköna, starka kaffet» voro intagna, kaffeattiraljen borttagen och arbetena framtagna, öppnade värdinnan själf den brännande frågan med orden:

»Nå, hvad tycks om den nya förlöfningen?» Allas händer nedsjönko i knä't och utropen: »Förvånande, oerhördt, alldeles otroligt!» korsade hvarandra, till dess majorskans skarpa stämma genomträngde sorlet.

»För min del förvånar det mig ej», sade hon menande, »jag väntade mig nästan detta.»

»Åh!»

»Jo, min son har flere gånger skrivit om den rent af skandalösa kurtis, som grefve Nils förde med flickan.»

»Ja, löjtnant William bör känna till saken, han låg ju för ankar där», sade fröken Arabella Sköld spetsigt. »Fregatterna» begagnade gärna sjömansuttryck.

Majorskan gaf talarinnan en hvass blick genom lorgnetten, men svarade lugnt: »Det vet jag visst. Han umgås liksom de andra militärerna i det rika huset och måste naturligtvis då visa sig artig mot dottern.»

»Hur ser hon ut?» frågade doktorinnan. »Är hon lika vacker som rik, så...»

»Hon lär se rätt bra ut», svarade majorskan, »ehuru visst inte mer än de flesta. Men hvad behöfs det, när man har millioner!»

»Men», invände värdinnan, »inte är det säkert, att grefven låtit inverka på sig däraf. Vi minnas ju alla, hur oegennyttigt han afslog en lysande framtid med uttrycket: jag vill själf förtjäna mitt bröd.»

»Ja, det var därför, att hans envishet kom med i spelet», genmålde majorskan. »Och hvem vet, om det ej varit så nu också. De högmogiga fruntimmerna ha nog ej sparat för maningar.»

»Jag skulle velat se Blenda, då de fingo under rättelsen», hånade fröken Eufemia Sköld. »Hon får nu allt stryka segel en smula.»

»Jag tycker, att det är synd om den själfrådige unge mannens anförvänder», sade prostinnan i den docerande ton, hon alltid använde, och som så hjärtligt retade en del af hennes goda vänner. »Både grefvinnan och flickorna äro älskvärda fruntimmer om också en smula bekajade med högmod. Men att få in en judinna i släkten, det är ändock väl hårdt!»

»Judinna?» »Är hon judinna?» surrade det rundt om.

Majorskan öppnade läpparne, men knep åter tillsammans dem med en elak gäckande min.

»Och så ligger ju fadern i stora affärer», menade en gammal kaptenska, som aldrig haft andra affärer än ur hand i mun. »Hur lätt kan inte en handelsman stupa öfver ända, det ser man ju alla dagar.»

»Och då sitter den stolte grefven där med sin judinna», sade fröken Arabella i beklagande ton.

»Men är det säkert, att hon är judinna?» frågade doktorinnan.

»Det hörs väl på namnet», svarade prostinnan tillrättavisande. »Gutheimer! Det är då ett äkta judenam, om något är det.»

»Nå, om så och skulle vara, är det väl inte så rysligt farligt», menade den lilla försvarerskan. »Nu för tiden...» hon tystnade tvärt för den förintande blick, som träffade henne ur prostinnans ögon.

»För resten skall hon vara förfärligt bortskämd, har jag hört», upplyste en.

»Och gränslöst kokett», tillfogade en annan.

Diskussionen började blifva lifvad, ett par talade på samma gång, små kotterier bildades, och det var märkvärdigt så mycket alla »hade hört» om just denna unga flicka nere i Göteborg. Slutligen hade de genom jämförelser och små kompletteringar här och där kommit därtill, att grefven var ruinerad och tog judinnan för penningarnes skull, hänsynslöst sättande sig öfver allt, som gjorde detta parti så upprörande. Hvad henne beträffar, hade hon fått en bristfällig uppfostran och koketterat så vildt med alla möjliga, att hon numera måste vara mer än glad att ännu kunna få köpa en grefvinnetitel för sina pengar, af hvilka för resten ingen visste, om det verkligen fanns så särdeles mycket. Och med ljuf inre tillfredsställelse beklagade vännerna nu innerligt den stackars modern och systerarna och hoppades blott, att dessa aldrig skulle behöfva ens se den dem så hänsynslöst påtvungade släktingen.

(Forts.)

Innehållsförteckning:

Från utställningarna i Göteborg; I: Svensk konstslöjdställning. (Med porträtt.) — Hägkomst; dikt af E. N. Söderberg. — Landvinning; af S. M. — På frälsningstraden; bilder ur nutida lifvet, tecknade för Idun af V. L. Lundström. — En intervju vid Lilla Glasbruksgatan. — Husmoderlig almanack; Juli; af Stenia. — Förofsamhet; af Mathilda Langlet. — Canituccia; novell af Matilde Seruo; från italienskan för Idun af E. N. (Slut fr. föreg. nr.) — Småstadslif; en verklighetsskildring för Idun af C. O. Gumelius. (Forts.)

De smycken, som fortfarande för den s. k. lilla toaletten äro förhärskande, äro alljämt de små emailjerade blommor och fjärlilar, som under vintern 1890 väckte så stort uppseende i Paris. De modernaste äro Viol-, Blåklint- o. Pensébroscherna samt de små hvit- och blåemailjerade fjärlilarne. Prisen ställa sig olika fr. 6 till 15 kr. Sändas efter rekvisition till landsorten i rek. bref. från

Juvelerar HALLBERG, Regeringsgatan 9.